

กระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอีจัน

ณัฐกานต์ รีสูง* และวินัย บุญคง

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*644551017@webmail.npru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอีจัน” มีการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึง 1. การศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอีจัน 2. การศึกษาหลักการและเทคนิคการถ่ายภาพข่าวที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ซึ่งใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับช่างภาพเพจอีจันทั้งหมดจำนวน จำนวน 6 คน โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ การเล่าเรื่องด้วยภาพ การสื่อความหมายด้วยภาพ เทคนิคการถ่ายภาพ เป็นแนวทางหลักในการเข้าถึงปัญหา

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการถ่ายภาพเพื่อผลิตข่าวเพจอีจัน จะต้องประเมินพื้นที่ที่สามารถเข้าไปถ่ายภาพพื้นที่ได้บ้าง จากนั้นเริ่มถ่ายภาพบรรยากาศโดยรวม ต่อด้วยเหตุการณ์หลัก ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ เมื่อถ่ายเสร็จตรวจสอบเช็คภาพ คัดเลือกภาพและส่งกลับไปยังกองบรรณาธิการ ส่วนด้านเทคนิคการถ่ายภาพ จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาพถ่าย โดยเฉพาะเรื่องของแสงและโฟกัส การเลือกใช้เลนส์จะช่วยกำหนดอารมณ์และความรู้สึกได้มากขึ้น ขนาดภาพ long shot จะได้ภาพรวมมุกกว้าง Close-up จะได้ภาพที่เน้นรายละเอียดเพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ของภาพ เพจอีจันจะเน้น ภาพที่สื่ออารมณ์ได้ชัดเจน เห็นแล้วเข้าใจ และความรู้สึกเหมาะสมกับเนื้อหาข่าวโดยคำนึงถึงจริยธรรมและให้เกียรติบุคคลในภาพ

คำสำคัญ: กระบวนการถ่ายภาพ การถ่ายภาพข่าว เพจอีจัน

The process of taking photos for news production by Ejan Page

Natthakan Reehung* and Vinai Boonkong

Communication Arts, Faculty of Management Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

*644551017@webmail.npru.ac.th

Abstract

Research on “Photography Process for News Production of Ejan Page” This research aims to understand 1. Studying the photography process for news production of Ejan Page 2. Studying the principles and techniques of effective news photography. For this reason, the researcher is interested in studying according to the above objectives, which uses qualitative research methods by conducting in-depth interviews with all 6 photographers of Ejan Page, Using the conceptual framework of visual storytelling, visual communication, and photography techniques as the main approaches to approaching the problem.

The study found that the process of taking photos to produce news for the Ejan page must assess which areas are accessible for taking photos. Then start taking pictures of the overall atmosphere, followed by the main event, the victim, and the officers. When finished taking pictures, check the pictures. Select the photos and send them back to the editorial team. In terms of photography techniques, we will focus on the composition of the photos. Especially when it comes to light and focus, choosing the right lens can greatly determine the mood and feeling. The long shot will give you a wide-angle view. The close-up will give you a detailed image to capture the emotion of the image. Ejan Page will focus on images that clearly convey emotion. When I saw it, I understood it and felt that it was appropriate for the news content, taking into account ethics and respect for the people in the picture.

Keywords: photography process, news photography, Ejan page

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันที่ข้อมูลข่าวสารถูกเผยแพร่อย่างรวดเร็วผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ การนำเสนอข่าวสารที่สามารถเข้าถึงและเข้าใจได้อย่างรวดเร็วกลายเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การถ่ายภาพข่าวจึงกลายเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ในการรายงานข่าว โดยเฉพาะในยุคที่ผู้บริโภคข่าวสารมีแนวโน้มจะเลือกเสพข้อมูลที่สั้น กระชับ และเข้าใจง่าย ภาพข่าวสามารถถ่ายทอดอารมณ์ เหตุการณ์ และรายละเอียดที่สำคัญได้ในพริบตา โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาข้อความจำนวนมากเสมอไป

ความหมายของการถ่ายภาพข่าว (Photojournalism) หมายถึง กระบวนการบันทึกภาพเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เพื่อนำเสนอในฐานะ “ข่าว” ผ่านช่องทางสื่อมวลชน ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ จุดมุ่งหมายของการถ่ายภาพข่าวไม่ใช่เพียงเพื่อบันทึกภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นการถ่ายทอดข้อเท็จจริง ความรู้สึก อารมณ์ และ

บริบทของเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาพข่าวที่ดีสามารถเล่าเรื่องได้ในตัวของมันเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาคำอธิบายมากนัก

การถ่ายภาพข่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญของสื่อมวลชนภาพเพียงภาพเดียวสามารถเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์หนึ่งได้อย่างครอบคลุม และสามารถกระตุ้นความสนใจ ความเห็นอกเห็นใจ หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของผู้ชมได้ ตัวอย่างเช่น ภาพข่าวสงคราม ภัยพิบัติ หรือเหตุการณ์ทางสังคมที่ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อ มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสาธารณชนอย่างมาก บางครั้งภาพเหล่านี้ยังกลายเป็นหลักฐานสำคัญในการอ้างอิงถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การถ่ายภาพข่าวไม่ใช่เพียงแค่การบันทึกภาพในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ความรับผิดชอบในการรายงาน และความสามารถในการตีความสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง ข่าวภาพข่าวต้องมีทักษะทั้งในด้านเทคนิค เช่น การตั้งค่ากล้อง การจัดแสง องค์ประกอบของภาพ การจับจังหวะของเหตุการณ์ ตลอดจนมีความเข้าใจในสาระของข่าว และบริบทของสังคม การเมือง และวัฒนธรรม เพื่อให้การสื่อสารด้วยภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง

ในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้ถ่ายภาพข่าวจำเป็นต้องตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภาพที่น่าเสนอ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้ปรากฏในภาพ การหลีกเลี่ยงการบิดเบือนข้อเท็จจริงผ่านการจัดฉากหรือการตัดต่อภาพ รวมถึงการคำนึงถึงความเหมาะสมในการเผยแพร่ภาพที่มีความรุนแรงหรืออาจสร้างผลกระทบต่อสาธารณชน ภาพข่าวจึงต้องได้รับการกลั่นกรองอย่างรอบคอบทั้งในด้านคุณภาพ เทคนิค และจริยธรรมของผู้ถ่ายภาพข่าว จึงเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทำงานของสื่อมวลชน การถ่ายภาพข่าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระโดยปราศจาก กรอบความรับผิดชอบ เพราะภาพที่เผยแพร่ออกไปอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลที่ปรากฏในภาพ สังคม หรือแม้แต่ความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น ผู้ถ่ายภาพข่าวต้องยึดถือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ เช่น การเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของบุคคล โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ผู้ป่วย เหยื่ออาชญากรรม หรือบุคคลในสถานการณ์วิกฤต

การศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา หรือในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ หรือการสื่อสารมวลชน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจถึงขั้นตอนในการถ่ายภาพข่าว ตั้งแต่การเตรียมงาน การเก็บภาพในสถานการณ์จริง การคัดเลือกภาพ ตลอดจนการจัดการภาพเพื่อเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ

นอกจากนี้ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายภาพข่าวยังช่วยให้นักศึกษาเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น เช่น ข้อจำกัดทางด้านเวลา สถานที่ อุปกรณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะหน้าที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งทักษะในการรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการทำงานข่าวในอนาคต ด้วยเหตุนี้ การศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวจึงไม่เพียงแต่เป็นการฝึกฝนทักษะด้านเทคนิคการถ่ายภาพ แต่ยังเป็นการปลูกฝังความเข้าใจในบทบาทและความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตข่าว ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานในสายงานสื่อสารมวลชนอย่างมืออาชีพ

คำถามวิจัย

กระบวนการทำงานในการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าว

1. ก่อนลงพื้นที่ถ่ายภาพข่าว มีการวางแผนหรือเตรียมตัวอย่างไรบ้าง?
2. ในการลงพื้นที่จริง ขั้นตอนการถ่ายภาพเป็นอย่างไร ตั้งแต่เริ่มจนจบงาน?
3. ขณะปฏิบัติงาน มีการสื่อสารภายในทีมอย่างไรระหว่างช่างภาพและนักข่าว?
4. ระหว่างถ่ายภาพ มีการคำนึงถึงจริยธรรมหรือความเหมาะสมของภาพในทันทีหรือภายหลัง?

เทคนิคการถ่ายภาพในการผลิตข่าว

1. ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบภาพแบบใดบ้าง เช่น แสง, เงา, โฟกัส, สี,

- 2.การเลือกใช้ระยะเลนส์ (เช่น ระยะใกล้-ไกล หรือ Long Shot vs Close-up) มีผลกับการเล่าเรื่องอย่างไร?
- 3.ภาพถ่ายแบบไหน “ใช่ที่สุด” สำหรับการผลิตข่าวในเพจอิน?

ปัจจัยในการเลือกใช้ภาพในการผลิตข่าว

- 1.หลักเกณฑ์หรือปัจจัยอะไรบ้างที่ทีมใช้ในการพิจารณาเลือกภาพถ่ายสำหรับข่าวแต่ละประเภท?
- 3.ความชัดเจนของอารมณ์ในภาพมีผลต่อการเลือกใช้ภาพหรือไม่? อย่างไร?
- 4.การเลือกภาพแต่ละภาพต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ชมหรือสังคมมากน้อยแค่ไหน?
- 5.ภาพที่ดีสำหรับการใช้ประกอบข่าวบนเพจอินควรมีลักษณะอย่างไร?

แนวคิดในการเล่าเรื่องด้วยภาพ

- 1.ภาพข่าวของเพจอินมีลักษณะการเล่าเรื่องแตกต่างจากเพจข่าวอื่นอย่างไร?
- 2.การใช้ภาพในข่าวบางประเภท เช่น ข่าวอาชญากรรม หรือข่าวที่มีผลกระทบต่อจิตใจ มีหลักการในการเล่าเรื่องโดยไม่ละเมิดจริยธรรม?
- 3.อารมณ์ในภาพมีผลต่อการเล่าเรื่องมากแค่ไหน?

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอิน
2. เพื่อศึกษาหลักการและเทคนิคการถ่ายภาพข่าวที่มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิด

ทฤษฎีการเล่าเรื่องด้วยภาพ (Visual Narrative)

การเล่าเรื่องด้วยภาพ (Visual Narrative) เป็นการใช้ภาพถ่ายหรือภาพเคลื่อนไหวเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวหรือเนื้อหาที่สามารถสร้างความเข้าใจและความรู้สึกให้แก่ผู้ชมได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้คำบรรยายหรือข้อความยาวๆ โดยการเล่าเรื่องผ่านภาพนั้นอาศัยทั้งองค์ประกอบทางเทคนิคและความคิดสร้างสรรค์ในการจัดองค์ประกอบของภาพ เช่น การเลือกมุมกล้อง แสง เงา สี และองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งภาพที่ดีจะสามารถสื่อสารได้อย่างมีพลัง และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ทันที

องค์ประกอบสำคัญในการเล่าเรื่องด้วยภาพ

- เนื้อหาหรือเรื่องราว (Content)
- องค์ประกอบภาพ (Composition)
- การใช้แสงและสี (Lighting & Color)
- ความเคลื่อนไหว (Motion)

การประยุกต์ใช้การเล่าเรื่องด้วยภาพในการถ่ายภาพข่าวในการผลิตข่าวโดยเฉพาะข่าวด่วนหรือข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม การเล่าเรื่องด้วยภาพมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวในเวลาอันสั้น โดยเฉพาะในเพจข่าวที่เน้นภาพเป็นหลัก เช่น เพจอิน

การใช้ภาพในการสร้างอารมณ์และกระตุ้นการตอบสนองจากผู้ชม

การใช้ภาพในข่าวสามารถสร้างอารมณ์ที่มีพลังและกระตุ้นให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในเรื่องราวได้ทันที เช่น ภาพที่จับอารมณ์ความทุกข์ของผู้ประสบภัย ภาพของการช่วยเหลือหรือการประท้วง ซึ่งการเลือกภาพที่สะท้อนอารมณ์ที่เหมาะสมสามารถทำให้ผู้ชมรับรู้และตอบสนองได้ดียิ่งขึ้น

แนวคิดการสื่อความหมายด้วยภาพ (Visual Communication)

คือกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ความคิดเห็น หรือความรู้สึกจากผู้ส่งถึงผู้รับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน โดยมีองค์ประกอบ 4 อย่างคือ

- ผู้ส่งสาร (Sender)
- สาร (Message)
- สื่อหรือช่องทาง (Channel)
- ผู้รับสาร (Receiver)

การสื่อความหมายด้วยภาพ

ภาพเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญและเข้าใจได้ข้ามภาษา ใช้สายตาในการรับรู้ และสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน เช่น

ประเภทของภาพในการสื่อความหมาย

- ภาพเหมือน (Representation): แสดงสิ่งที่เห็นจริง
- ภาพสัญลักษณ์ (Symbolism): สร้างขึ้นเพื่อแทนสิ่งจริงให้เข้าใจง่ายขึ้น
- ภาพนามธรรม (Abstract): ลดรายละเอียดให้เห็นโครงสร้างพื้นฐาน

ประเภทของเครื่องหมายภาพ (ตามทฤษฎีสัญญะ)

- Iconic: คล้ายของจริง เช่น ภาพถ่าย แผนที่
- Symbolic: เป็นข้อตกลงร่วม เช่น สัญลักษณ์ไฟจราจร
- Indexical: บ่งชี้หรือชี้แนะ เช่น ป้ายห้ามสูบบุหรี่ ศิลปะ ภาพถ่าย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาภาพ (Visual Language)

ภาษาที่ใช้ภาพหรือสิ่งที่มองเห็นแทนความหมายที่ต้องการจะสื่อสารแตกต่างจากภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสารด้วยการพูดหรือเขียน ซึ่งเรียกว่าภาษาถ้อยคำ ซึ่งหมายถึง ใช้คำสมมติแทนความหมายที่ต้องการจะสื่อสาร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ เช่น

- ขนาดภาพ (Size of Shot): ตั้งแต่ระยะไกลมาก (ELS) ถึงใกล้มาก (ECU) เพื่อกำหนดระยะห่างและอารมณ์ของภาพ
- มุมกล้อง (Camera Angle): แนวตั้งและแนวนอน ช่วยสร้างมิติและอารมณ์
- บทบาทของผู้ชม (Audience Role): นำเสนอในมุมมองต่าง ๆ เช่น มุมมองแบบผู้สังเกต หรือแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบสำคัญของภาษาภาพ

1. กฎสามส่วน (Rule of Thirds): ใช้จุดตัด 9 ช่อง เพื่อเน้นจุดสนใจ
2. พื้นที่ว่าง (Space): สร้างอารมณ์ โทนหรืออึดอัด ดึงดูดสายตา
3. พื้นผิว (Texture): ถ่ายทอดความรู้สึกจากการสัมผัสผ่านภาพ ขึ้นอยู่กับแสงและเงา
4. เส้นและรูปทรง (Line/Form): เส้นสร้างความเคลื่อนไหว นำสายตา ส่วนรูปทรงให้มิติ
5. ความซ้ำซ้อน (Repetition): การจัดวางวัตถุซ้ำ ๆ เพื่อสร้างจุดเด่นหรือจังหวะของภาพ
6. การใส่กรอบ (Framing): ใช้สิ่งแวดล้อม เช่น หน้าต่าง ต้นไม้ เป็นกรอบภาพเพื่อเน้นจุดสำคัญ
7. ความสมดุล (Balance): ทั้งแบบเท่ากันและไม่เท่ากัน เพื่อสร้างความกลมกลืนในภาพ
8. ภาพย้อนแสง (Silhouette): เน้นรูปทรงของวัตถุโดยไม่ลงรายละเอียด เพื่อสื่ออารมณ์เฉพาะ
9. องค์ประกอบอื่น ๆ: เช่น จุดสนใจ รูปร่าง ลวดลาย ขนาด สี แสงเงา ทิศนมิติ ความกลมกลืน ความขัดแย้ง ฯลฯ

ภาษาภาพคือการสื่อสารผ่านองค์ประกอบภาพที่หลากหลาย ทั้งในด้านเทคนิคและศิลปะ เพื่อสร้างอารมณ์ สื่อสารความหมาย และสร้างคุณค่าทางสุนทรียภาพ

เทคนิคของภาพถ่าย (Technic)

การทำงานของกล้องถ่ายภาพเริ่มจากแสงสะท้อนวัตถุเข้าสู่เลนส์ ผ่านรูรับแสงและม่านชัตเตอร์จนไปยังเซ็นเซอร์รับภาพ เลนส์แบ่งเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่

1. เลนส์ปกติ (50 มม.) มุมมองใกล้เคียงสายตามนุษย์
2. เลนส์มุมกว้าง (< 50 มม.) มุมมองกว้าง เหมาะกับภาพทิวทัศน์
3. เลนส์เทเลโฟโต้ (> 70 มม.) ใช้ถ่ายระยะไกล

รูรับแสง (Aperture/f-stop)

ควบคุมปริมาณแสงที่เข้าสู่กล้อง มีผลต่อความชัดลึก (Depth of Field) เช่น f1.4 ชัดตื้น f22 ชัดลึก เปรียบเหมือนการเปิดประตูให้แสงเข้า

ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ควบคุมเวลาที่แสงเข้าสู่กล้อง เช่น 1/1000 วินาที สำหรับแสงมาก หรือต้องการหยุดการเคลื่อนไหว

แสง (Light) แบ่งเป็น

- แสงธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ มีความสวยงามและสมจริง
- แสงเทียม เช่น หลอดไฟ เทียน ใช้เลียนแบบแสงธรรมชาติ

สีในภาพถ่าย (Color)

แม่สีของแสงคือ RGB (แดง เขียว น้ำเงิน) ต้องปรับ White Balance ให้เหมาะสม สีมัลติอาร์มอร์ผู้ชม เช่น สีแดง = รุนแรง สีเขียว = ผ่อนคลาย สีดำ = หนักแน่น ฯลฯ

ภาพถ่ายสื่อสารได้หลากหลายความหมาย ทั้งทางสัญลักษณ์ เทคนิค และจิตวิทยา ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทและการตีความของผู้รับสาร

แนวคิดเกี่ยวกับภาพข่าวหรือภาพถ่ายวารสารศาสตร์ (Photojournalism)

ภาพถ่ายวารสารศาสตร์ คือ ภาพบันทึกเหตุการณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการสื่อสารข้อความ เรื่องราว ความหมาย ไปยังผู้อ่านผ่านภาพถ่ายโดยมีคุณลักษณะคือ มีการสื่อความหมายทางใดทางหนึ่งเสมอ กล่าวคือ เพื่อบอกเหตุการณ์ เพื่อบอกความเป็นข่าว เพื่อบอกความเคลื่อนไหวบางอย่าง เพื่อบอกลักษณะของบุคคลหรือสถานที่ Wilson Hicks (1952) ได้ให้คำจำกัดความถึงพื้นฐานของการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ คือภาพหนึ่งภาพพร้อมคำบรรยาย ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีการนำเสนอเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน หรือ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์นั้น เนื่องจากการสื่อสารด้วยภาพถ่าย และข้อความจะสร้างผลกระทบได้มากกว่าการสื่อสารด้วยภาพ หรือข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว Bergin (1967) อธิบายว่า ภาพข่าวหรือภาพถ่ายวารสารศาสตร์ หมายถึง ภาพบันทึกเหตุการณ์ที่มีผลกระทบหรือเป็นที่สนใจของคนจำนวนมาก โดยผู้รับข่าวสารจะให้ความสำคัญกับข่าวหรือภาพข่าวอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ ข่าวที่มีความเกี่ยวพันหรือมีผลกระทบโดยตรงกับการดำเนินชีวิตของผู้รับสาร, ข่าวที่สร้างความสนุกสนานบันเทิงใจ และข่าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างโดยสรุปแล้ว ภาพข่าวหรือภาพถ่ายวารสารศาสตร์ มีความหมายสำคัญ อยู่กับการบันทึกเหตุการณ์สำคัญ เหตุการณ์ที่เป็นข่าว เพื่อสื่อสารเรื่องราวไปยังผู้อ่านผ่านภาพ (Visual Communication)

ทฤษฎีจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

จริยธรรมสื่อ (Media Ethics) คือหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติทางศีลธรรมที่นักข่าว ผู้ผลิตสื่อ และองค์กรสื่อต้องพิจารณาเมื่อนำเสนอเนื้อหาออกสู่สาธารณะ เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดจากการรายงานข่าวหรือการสื่อสาร

ระเบียบวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตภาพข่าวของเพจอีจัน” นี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยทำการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้าและการสัมภาษณ์ประเด็นโดยการวิพากษ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้คัดเลือก จากเจ้าหน้าที่ในเพจอีจัน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยมีการวิเคราะห์ผลแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อหลัก ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ และเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. กระบวนการทำงานในการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าว 2.เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าว 3.ปัจจัยในการเลือกใช้ภาพในการผลิตข่าว 4.แนวคิดในการเล่าเรื่องด้วยภาพ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ เป็นข้อมูลประเภทบุคคล โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทีมงานช่างภาพจากเพจอีจัน ซึ่งมีเนื้อหาของคำถามครอบคลุมในประเด็นต่างๆได้แก่ กระบวนการทำงาน เทคนิคการถ่ายภาพ ปัจจัยในการเลือกใช้ภาพ และแนวคิดในการเล่าเรื่องด้วยภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์ทีมงานช่างภาพจากเพจอีจัน 6 คน โดยมีการวิเคราะห์ผลแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อหลัก ตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ และเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. กระบวนการทำงานในการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าว 2.เทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าว 3.ปัจจัยในการเลือกใช้ภาพในการผลิตข่าว 4.แนวคิดในการเล่าเรื่องด้วยภาพ

สรุปผล

การศึกษาวิจัย กระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตภาพข่าวของเพจอีจัน สามารถสรุปผลได้ดังนี้การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอีจัน และเพื่อศึกษาหลักการและเทคนิคการถ่ายภาพข่าวที่มีประสิทธิภาพ จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าหน้าที่เพจอีจัน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นทีมงานช่างภาพในเพจอีจันทุกคน พบว่ากระบวนการถ่ายภาพของเพจอีจัน ถ้ามีหมาย นักข่าวจะแจ้งมาทางไลน์กลุ่มบางครั้งเป็นหมายด่วนต้องเตรียมพร้อมและออกทันทีอย่างเช่นหมายไฟไหม้หรือหมายตึกถล่ม มีการวางแผนการเตรียมตัวก่อนลงพื้นที่โดยต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข่าวที่ได้รับมอบหมาย เรื่องที่เกิดขึ้นคืออะไร ใครเป็นผู้เกี่ยวข้อง พื้นที่มีข้อจำกัดอะไรหรือไม่ ก่อนจะออกหมายจะต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เช่น แบต เมม ขาตั้งกล้อง ไมค์ ฯลฯ ขั้นตอนการถ่ายที่จะเริ่มจากการประเมินพื้นที่ สามารถเข้าไปจุดไหนได้บ้าง จากนั้นเริ่มเก็บภาพโดยรวมต่อด้วยเหตุการณ์หลัก ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่เมื่อถ่ายเสร็จตรวจเช็คภาพ คัดเลือกภาพและส่งกลับไปไปยังกองบรรณาธิการดำเนินงานต่อ การสื่อสารภายในทีมจะมีการสื่อสารกันตลอดเวลาบางครั้งก็ต้องมีการปรับแผนหน้างานให้เข้ากับสถานการณ์จริง มีการคำนึงถึงจริยธรรมหรือความเหมาะสมของภาพ โดยจะระมัดระวังภาพที่เกี่ยวกับเหยื่อ ภาพผู้เสียหาย ภาพผู้เยาว์ หรือภาพที่มีความรุนแรง ด้านเทคนิคการถ่ายภาพ จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาพถ่าย โดยเฉพาะเรื่องของแสงและโฟกัส แสงจะช่วยกำหนดอารมณ์

ของภาพและโฟกัสจะช่วยชี้นำสายตาคนดูว่าต้องการจะสื่อให้เห็นถึงอะไร การเลือกใช้เลนส์จะช่วยกำหนดอารมณ์และความรู้สึกได้มากขึ้น ขนาดภาพ long shot จะได้ภาพรวมมุกกว้าง Close-up จะได้ภาพที่เน้นรายละเอียดเพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ของภาพ เพจอินจะเน้น ภาพที่สื่ออารมณ์ได้ชัดเจน เห็นแล้วเข้าใจ และความรู้สึกเหมาะสมกับเนื้อหาข่าวโดยคำนึงถึงจริยธรรมและให้เกียรติบุคคลในภาพ ปัจจัยในการเลือกใช้ภาพ จะดูถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาข่าวต้องตรงประเด็น มีความชัดเจน ทำให้คนดูรู้สึกอินตาม ความชัดเจนของอารมณ์ภาพ อารมณ์ในภาพคือสิ่งที่ทำให้คนดูเข้าใจถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อ ถ้าภาพสื่อความรู้สึกชัด คนเห็นแล้วจะเข้าใจได้ทันทีว่าเกิดอะไรขึ้นแล้วจะรู้สึกอินตามไปกับเรื่อง เช่น ภาพที่เห็นน้ำตาคน การคำนึงถึงความรู้สึกของบุคคลในภาพและผู้ชม เพราะบนโซเชียลมีเดียมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วภาพๆเดียวอาจกระทบคนหลายคน ดังนั้นการเลือกภาพจะต้องไม่ทำร้ายบุคคลในภาพและผู้ชม หรือทำให้รู้สึกไม่ดีโดยเฉพาะข่าวรุนแรงหรือข่าวที่เกี่ยวกับการสูญเสีย ภาพข่าวที่ดีควรเป็นภาพที่สื่อสารได้ชัดเจนเห็นแล้วเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นและควรให้เกียรติคนในภาพ เช่น ภาพผู้เสียชีวิต ภาพผู้ได้รับบาดเจ็บ ภาพเหยื่อหือพยาน ภาพเครื่องพินัยกรรมของผู้ต้องหาและจำเลย แนวคิดในการเล่าเรื่องด้วยภาพเพจอินจะมีลักษณะที่แตกต่างจากเพจอื่น คือจะเน้นให้เห็นความรู้สึกของคนในข่าวจะได้ถ่ายทอดเหตุการณ์แต่จะพยายามถ่ายทอดอารมณ์ความบันเทิงของสถานการณ์ และต้องสื่อสารได้ชัดเจน หลักในการเล่าเรื่องโดยไม่ละเมิดจริยธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อนโดยเฉพาะเรื่องที่มีเหยื่อเป็นเด็ก หรือภาพที่รุนแรง เราจะไม่ถ่ายภาพที่เปิดเผยให้เห็นใบหน้า หรือข้อมูลส่วนตัวของเหยื่อเด็ดขาด ต้องคว่ำสมศรแค่ไหนจะพยายามหามุมที่เล่าเรื่องได้โดยไม่ต้องเห็นรายละเอียดที่กระทบจิตใจ เช่น ถ่ายจากด้านหลัง หรือโฟกัสที่มือ แทนหน้า เพื่อให้ยังเห็นอารมณ์ แต่ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลในภาพ

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า สิ่งที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจนคือกระบวนการถ่ายภาพของเพจอินเมื่อได้รับหมายข่าวเราต้องเตรียมความพร้อม เข้าพื้นที่ประเมินสถานการณ์สามารถเข้าไปถ่ายภาพพื้นใดได้บ้าง จากนั้นเริ่มถ่ายภาพบรรยากาศโดยรวม ต่อด้วยเหตุการณ์หลัก ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ เมื่อถ่ายเสร็จตรวจสอบเช็คภาพ คัดเลือกภาพและส่งกลับไปยังกองบรรณาธิการ ประเด็นที่สอง หลักและเทคนิคการถ่ายภาพข่าวเพจอินจะเน้นองค์ประกอบภาพเป็นหลักโดยเฉพาะ แสงเนื่องจากแสงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ต่อมาเรื่องของขนาดภาพถ้าต้องการจะสื่อให้เห็นถึงสถานการณ์โดยรวมจะใช้ภาพมุกกว้าง (Ls) ถ้าต้องการจะเน้นการสื่อสารด้านอารมณ์ความรู้สึกจะใช้ภาพมุกแคบ (Cu) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาภาพ (Visual Language) ที่กล่าวว่า ขนาดภาพ Ls ให้ความรู้สึกถึงบรรยากาศโดยรวม ขนาดภาพ CU ให้ความรู้สึกเน้นถึงรายละเอียดเพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ของภาพ เพจอินไม่เพียงแต่มีความเป็นเอกลักษณ์ แต่ยังสะท้อนถึงการนำเสนอข่าวที่มีคุณภาพและเน้นความรับผิดชอบต่อผู้ชม ภาพถ่ายที่ทีมงานเลือกใช้ไม่เพียงแต่เป็นการถ่ายทอดข่าวสาร แต่ยังมิบทบาทในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้กับผู้ชมได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพจอินไม่ได้มองข้ามการสื่อสารเชิงภาพเพียงแค่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอข่าว แต่ถือเป็นเครื่องมือหลักที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การทำงานร่วมกันระหว่างทีมถ่ายภาพและทีมข่าวก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้การถ่ายภาพของเพจอินมีความสมบูรณ์แบบ ทีมงานมีการวางแผนและกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันล่วงหน้าอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งสะท้อนถึงความมืออาชีพและความมุ่งมั่นในการนำเสนอข่าวที่มีคุณค่าแก่ผู้ติดตาม นอกจากนี้ การคำนึงถึงจริยธรรมในการถ่ายภาพ เช่น การเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการหลีกเลี่ยงการสร้างความเสี่ยงให้กับบุคคลในภาพ ยิ่งทำให้การถ่ายภาพของเพจอินเป็นที่น่าเชื่อถือและมีความรับผิดชอบต่อ

อย่างไรก็ตาม คำถามที่ยังคงเปิดอยู่คือ กระบวนการนี้จะสามารถคงความเป็นเอกลักษณ์และความรับผิดชอบต่อเหล่านี้ในระยะยาวได้หรือไม่ เมื่อเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ในการนำเสนอข่าวที่มีความหลากหลายทางด้านเนื้อหาและรูปแบบมากขึ้น อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางหรือเทคนิคบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสื่อมวลชน

ปัจจุบัน แต่โดยรวมแล้ว ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีมและการรักษาคุณภาพของการถ่ายภาพ
ในกระบวนการผลิตข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความคิดเห็นและการรับรู้ของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยครั้งนี้จำกัดเพียงศึกษากระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของเพจอินเท่านั้น ผู้สนใจอาจทำวิจัยกระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวของสำนักข่าวอื่น ๆ
2. ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อหากระบวนการถ่ายภาพเพื่อผลิตข่าวของเพจอิน ผู้สนใจอาจจะวิจัยเปรียบเทียบกระบวนการถ่ายภาพเพื่อการผลิตข่าวจากสำนักข่าวอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] Prapaipit Muthitajaroen. (2016). “The Application of Communication Theory in News Photography.” Journal of Communication Arts.
- [2] Prachatai. (2020). “Media Ethics and News Reporting Involving Children, Victims, and Offenders.” Retrieved from: <https://prachatai.com>
- [3] Sukhothai Thammathirat Open University. (2021). Textbook: “Introduction to Mass Communication.” Retrieved from: www.stou.ac.th
- [4] Media Literacy Thailand. (2022). “Media Literacy: Analyzing News with the Communication Model.” Retrieved from: <https://www.medialiteracy.in.th>
- [5] Educational Technology Center, Thammasat University. (2019). Introduction to Communication Theories. Retrieved from: <https://cet.mahidol.ac.th/communication-theory>
- [6] Office of the Basic Education Commission. (2019). Photography and Visual Storytelling. Retrieved from: <https://www.obec.go.th>
- [7] The Thai Journalists Association. (2021). Code of Ethics for Thai Mass Media. Retrieved from: <https://tja.or.th>
- [8] Thai Media Fund. (2022). Guidelines for Online Media Ethics. Retrieved from: <https://www.thaimediafund.or.th>
- [9] Orapin Intarasombat. (2017). “Ethics in News Photography in the Social Media Era.” Journal of Mass Communication, Thammasat University.
- [10] Anna Kittisak. (2021). “Visual Storytelling in Online News Media.” Journal of Public Communication.